

Jälleenrakennettu Eurooppa

HEINÄKUU 2020

EU-KATSAUS

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

SISÄLTÖ

EUROOPAN ELVYTYS OIKEILLA LÄÄKKEILLÄ.....	3
EU JA SAKSAN PRIORITEETIT - JÄLLEENRAKENNUKSEN AIKA	4
EU JA ELVYTYS- TALOUDEN SYVÄKÄYNNISTYS	5
EU JA KORONA – KOMISSION ENSIAPUTOIMET	6
EU JA LIIKENNE – ILMASTO EDELLÄ.....	7
EU-REGULAATIO.....	9
BREXIT UMPISOLMUSSA?	10
EU JA AFRIKKA – TYÖTÄ JA KESTÄVÄÄ KASVUA.....	10

Juho Romakkaniemi
Toimitusjohtaja
juho.romakkaniemi@chamber.fi

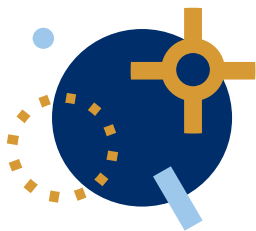
Timo Vuori
Johtaja, kansainväliset asiat;
maajohtaja, Kansainvälinen
kauppakamari
timo.vuori@chamber.fi

Päivi Wood
Johtava asiantuntija,
liikenne- ja elinkeino-
politiikka
paivi.wood@chamber.fi

Ville Kajala
Johtava asiantuntija,
yhtiö- ja arvopaperimarkkina-
oikeus
ville.kajala@chamber.fi

EUROOPPA KASVUUN OIKEILLA LÄÄKKEILLÄ

EU on aina kriisissä ja kehittyä niiden kautta. Barroson I komissio sai perustuslailisen kriisin selvitettäväkseen. Barroson II komissio joutui selvittämään eurokriisiä. Junckerin komission kriisejä olivat maahanmuuttokriisi ja Brexit. Joulukuussa nimetty Ursula von der Leyenin johtama komissio joutui heti totisen paikan eteen koronakriisin edessä. Pandemia on aiheuttanut terveydellisen ja taloudellisen kriisin, joka uhkaa syventyä ja kroonistua ellei löydetä oikeita lääkkeitä.

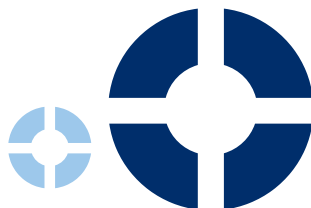
Keskustelussa on ollut mm. koronabondit ja elvytysrahasto. Elvytysrahasto voi olla oikein toteutettuna hyödyllinen rakennuspalikka talouden nopeassa toipumisessa. Rahat on suunnattava aidosti uuden rakentamiseen vanhan säilyttämisen sijaan. Suomen hallituksen onkin oltava tarkkana jatkotyössä.

Eurobondit olisivat väärä lääke koronaan. Koronabondeina markkinoitu järjestelmämuutos kannustaisi osaa jäsenmaista velkaantumaan entisestään muiden kustannuksella. Se johtaisi entistä suurempiin pysyviin velkatasoihin, epätasapainoihin ja riskeihin euroalueella.

Ratkaisevaa tulevaisuudellemme on, miten EU:n sisämarkkinat toimivat ja miten Euroopan talous pärjää koronakriisin jälkeen. Suomi on vientivetoinen talous. Suomen viennistä lähes 60 prosenttia, tuonnista 70 prosenttia ja kansainvälistä investoinneista 80 prosenttia on riippuvaista EU:n sisämarkkinoista, joten EU-maiden nopea toipuminen koronakriisistä on Suomelle elintärkeää.

Koronakriisi on tuonut selvästi esiin, miksi EU-jäsenyys on Suomelle tärkeä asia. Isotkin jäsenmaat ovat liian pieniä ratkaisemaan globaaleja kriisejä yksin ja pärjäämään koronakriisin jälkeen entisestään kiristyvässä poliittisessa ja taloudellisessa kilpailussa.

Lisätiedot: Juho Romakkaniemi

EU JA SAKSAN PRIORITEETIT – JÄLLEENRAKENNUKSEN AIKA

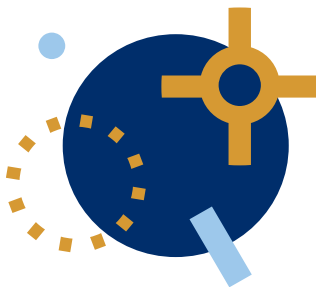

Euroopan unionin taloudellinen jälleerakennus koronakriisin seurauksena on keskeisin asia heinäkuussa alkavalla Saksan EU-puheenjohtajuuskaudella. Suomen ja suomalaisten yritysten kannalta on olennaista minkälaisen muodon jälleerakennus saa. Rahoituskehys ja elpymispaketti ovat järeimmät työkalut. Mitä nopeammin päätökset saadaan aikaan, sitä nopeammin rakennetaan luottamusta ja ennakoitavuutta yritysten toiminnalle.

Vihreä elpyminen säilyy edelleen asialistalla korkealla, kuten myös **digitalisaatio**. Näillä alueilla suomalaisilla yrityksillä on osaamista. Saksan puheenjohtajuuskausi tarjoaa oivallisen tilaisuuden rohkeutta lähteä viemään näitä ratkaisuja entistä voimakkaammin unionin sisämarkkinoille ja sitä kautta laajemmille markkinoille.

Saksan kaudella myös tuodaan neuvostoon hyväksyttäväksi **komission maa-kohtaiset suositukset**, miten kasvua ja työllisyyttä voidaan edistää ja samalla turvata julkisen talouden vakautta. Komissio suositti Suomelle työllisyyttä tukevien toimenpiteiden vahvistamista, pk-yritysten maksuvalmiuden lisäämistä, toteuttamisvalmiiden julkisten investointihankkeiden aikaistamista ja yksityisten investointien edistämistä talouden elvyttämiseksi.

Sisämarkkinoiden toimintaan tulee tuomaan oman lisänsä **Brexit** ja EU-UK-suhteen tulevat muodot. Edelleen suomalaisten yritysten on varauduttava siihen, ettei sopimusta ehkä saada aikaan määräajassa. Sopimuksettomiaan eroon varautuminen jatkuu siis edelleen.

Lisätiedot: Timo Vuori ja Päivi Wood

EU JA ELVYTYS – TALOUDEN SYVÄKÄYNNISTYS

Euroopan komissio ehdottaa mittavaa 2,4 biljoonan euron suunnitelmaa, jolla vauhditetaan Euroopan elpymistä, suojellaan ihmishenkiä ja turvataan kansalaisten toimeentuloa ja työpaikkoja. Suunnitelman perustana on EU:n vahva ja moderni talousarvio.

Puheenjohtaja Ursula von der Leyen muistuttaa, että näillä investoinneilla ei pelkästään turvata viimeisten 70 vuoden saavutuksia, vaan myös varmistetaan, että unioni on ilmastoneutraali, digitaalinen, yhteiskuntavastuullinen ja vahva toimija maailmannäyttämöllä. Saadaksean tarvittavat investoinnit liikkeelle komissio ehdottaa kaksiosaista ratkaisua:

Next Generation EU – uusi rahoituskapasiteetillaan 750 miljardin euron suuruinen elpymisväline, jolla EU:n talousarviota voidaan kasvattaa rahoitusmarkkinoilta hankitulla uudella rahoituksella vuosina 2021–2024

EU:n vahvistettu monivuotinen talousarvio vuosiksi 2021–2027 (1 100 miljardia euroa)

Heinäkuussa EU-maiden päämiehet pyrkivät jo Saksan puheenjohtajakauden aluksi löytämään sovun elvytyspaketista.

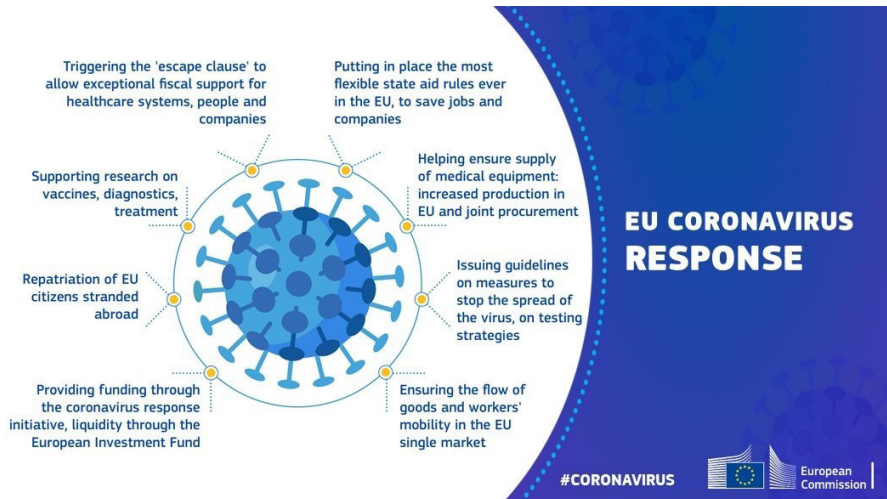
Lisätiedot: Juho Romakkaniemi

EU JA KORONA – KOMISSION ENSIAPUTOIMET

Euroopan komissio pyrki varmistamaan **sisämarkkinoiden toimivuuden** monilla eri toimenpiteillä koronakriisin aikana niin, että tavaroiden maa-, vesi- ja ilma- kuljetukset toimivat. Perustarvikkeiden saatavuuden varmistamiseksi ja tavaroiden liikkuvuuden turvaamiseksi komissio kehotti jäsenmaita ottamaan käyttöön vihreät kaistat. Vihreillä kaistoilla raja- ja terveystarkastusten kesto rajattiin 15 minuuttiin ja niiden avulla saatiin purettua nopeasti useiden kymmenien kilometrien rekkajonot Keski-Euroopan sisärajoilla.

Komissio on myös kehottanut jäsenmaita tukemaan **lento- ja rahtitoimintaa** ja antoi ohjeistusta, jolla varmistettiin esimerkiksi terveydenhuoltohenkilöstön ja lääkintätarvikkeiden kuljetukset. Toimenpiteiden avulla tavaraliikenne saatiin toimimaan hyvin myös poikkeuksellisissa olosuhteissa. Ammatinharjoittaminen toisessa jäsenmaassa pyrittiin varmistamaan EU-tason ohjeilla myös rajojen sulkeuduttua jäsenmaiden välillä.

Muun kuin **välttämättömän matkustamisen rajoittamista** jatkettiin 15. kesäkuuta asti EU-alueella, jotta viruksen leviäminen saataisiin hallintaan. Tilanteen helpottaessa jäsenmaissa **matkustusrajoitusten** purkamista jäsenmaiden välillä on helpotettu komission toukokuussa antamalla suosituksilla.

Lisätiedot: Päivi Wood

EU JA LIIKENNE – ILMASTO EDELLÄ

Komission työohjelmaa vuodelle 2020 muotoiltiin osin uuteen malliin koronakriisin seurauksena. Liikennesektorilla välitöntä elpymistä tukevat hankkeet pysyvät osana tämän vuoden työohjelmaa. Unionin tavoite leikata liikenteen päästöjä 90 prosentilla vuoteen 2050 mennessä leimaa vahvasti myös elpymistä tukevia hankkeita.

Komissio on sanonut painottavansa strategian keskeisenä osana saastuttaja maksaa -periaatetta kaikkien liikennemuotojen osalta.

Kestävän ja älykkään liikenteen strategia julkaistaan tämä vuoden lopussa. Siinä määritellään suuntaviivat, miten liikennejärjestelmä saadaan kestävämmälle pohjalle ja minkälaisia vähähiilisiä vaihtoehtoisia ratkaisuja pyritään löytämään. Lisäksi komissio on sanonut painottavansa strategian keskeisenä osana saastuttaja maksaa -periaatetta kaikkien liikennemuotojen osalta.

Näillä ylätasoin linjauksilla EU-tasolla lähdetään tavoittelemaan Vihreän Elvytyksen ohjelmassa määritellyjä tavoitteita. Suomessakin tämä tulee tarkoittamaan käytännön tasolla **investointeja nolla- ja vähäpäästöisiin ajoneuvoihin** sekä niiden tarvitsemaan **infraan ja kestävämpien liikennemuotojen osuuksien kasvattamista**. Käytännössä tämä tarkoittaa **kuljetussiirtymää rautateille tai sisävesille**, jotta koko liikennejärjestelmän tehokkuutta saadaan kasvatettua.

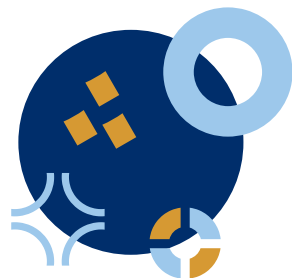
Raideliikenteen osuuden lisääminen rahtiliikenteessä on yksi keskeisimmistä asioista liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Komission aikeissa on uudelleenarvioida, miten hyvin rautatiekäytävät Euroopassa on toteutettu ja mitä toimia tarvitaan EU-tasolla raideliikenteen osuuksien kasvattamiseksi. Rautatiekäytäviin linkittyy vahvasti myös **eurooppalaiset liikenneverkot (TEN-T)** ja niihin käynnissä oleva uudistamistyö. Suomen kannalta on tärkeää, että pystymme linkittämään oman liikennepolitiikkamme osaksi eurooppalaista liikennepolitiikkaa.

Liikennesektori on suurien haasteiden edessä päästövähennysten saavuttamiseksi.

Puhtaampien liikennesuoritteiden määrän lisäämiseksi komissio antaa tämän vuoden lopussa lainsäädäntöehdotuksen **kestävistä ilmailun polttoaineista** sekä **vihreästä eurooppalaisesta merialueesta**. Molemmat ehdotukset on tarkoitus antaa tämän vuoden lopussa.

Liikennesektori on suurien haasteiden edessä **päästövähennysten saavuttamiseksi**. Komission viitoittama suunta näyttää hyvältä. Suomen tulee vaikuttaa ajoissa ja rakentavalla tavalla siihen, että saavutamme meille tärkeät asiat ja edistämme yhdessä Euroopan vihertämistä. Vihreä elpyminen tarvitsee taloudellisten investointien lisäksi vahvaa poliittista suuntaa myös tulevan vuoden 2021 työohjelman osalta.

Lisätiedot: Päivi Wood

EU-REGULAATIO

Komissio konsultoi parhaillaan uudistettavasta **kestävän rahoituksen strategiasta**. Uudistettavan strategian keskeisinä tavoitteina ovat ilmaston ja ympäristön kannalta kestävien investointien perustan vahvistaminen, kestävien sijoitusten tunnistamisen helpottaminen sekä ilmasto- ja ympäristöriskien hallinta rahoitusjärjestelmässä.

Myös vastuullisuuskysymykset ovat laajasti komission agendalla. Äskettäin päättyi konsultaatio **muiden kuin taloudellisten tietojen raportointia** koskevasta direktiivin uudistamisesta. Konsultaatiossa oli esillä kysymyksiä muun muassa direktiivin soveltamisalan laajentamisesta, mahdollisesta eurooppalaisesta raportointistandardista sekä raportoitavien tietojen varmentamisesta. Lainsäädäntöehdotus on odotettavissa näillä näkymin ensi vuoden alkupuolella.

Myös vastuullisuuskysymykset ovat laajasti komission agendalla.

Maaliskuussa julkaistun kiertotalouden toimintasuunnitelman mukaan komission on määrä antaa ensi vuoden alkupuolella sääntelyehdotus **yrittäjien kestävään hallinnointitapaan** liittyen. Komissio harkitsee tältä osin ainakin sääntelyä toimitusketjun ihmisoikeus- ja ympäristövaikutusten selvittämisestä tai raportoinnista. Lisäksi komissio selvittää johdon huolellisuusvelvoitteeseen liittyviä kysymyksiä. Komissio konsultoi aiheesta vielä ennen lainsäädäntöehdotuksen antamista.

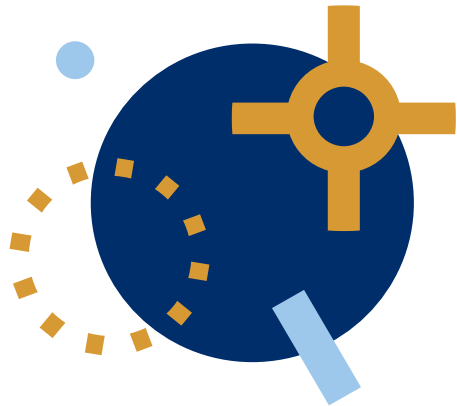
Lisätiedot: Ville Kajala

BREXIT UMPISOLMUSSA?

Britannia erosi EU:sta 31.1.2020 kuuluttuaan siihen 47 vuoden ajan. Britannia on nyt virallisesti EU:n ulkopuolinen maa, joten se ei enää osallistu EU:n päätöksentekoon. Britannia on kuitenkin 31.12.2020 saakka EU:n sisämarkkinoilla, jolloin kansalaisten, kuluttajien, yritysten, sijoittajien, opiskelijoiden ja tutkijoiden kannalta kaikki on ennallaan. Sen sijaan 1.1.2021 alkaen Britannian kanssa käytävän kaupan ehdoista neuvotellaan parhaillaan.

Toiseksi ei ole saavutettu sopua kauppasuhteista eikä kalastuskiintiöistä. Vaarana on, että neuvottelut jäävät tuloksettomiksi ja kauppa 2021 alusta alkaen perustuu WTO-sääntöihin ja tulleihin. Tämä vaikeuttaisi melkoisesti yritysten kaupankäyntiä brittien kanssa. Tullauksen ohella uudenlaiset verot ja tullit sekä byrokratia voisi vaikeuttaa kaupankäyntiä. Suomalaistenkin yritysten on syytä varautua siihen, että brittivienti- ja tuonti sekä työntekijöiden liikkuvuus kohtaavat uusia rajoituksia ja kustannuksia.

Lisätiedot: Timo Vuori ja Päivi Wood

EU JA AFRIKKA – TYÖTÄ JA KESTÄVÄÄ KASVUA

Maaliskuussa julkistetussa EU:n Afrikka-strategiassa luvataankin Afrikalle käytännöllä apua työtä ja kestävästä kasvua luovissa hankkeissa. Komissaari **Jutta Urpilaisen** johdolla EU syventää yhteistyötä viidellä avainalalla: vihreä siirtymä, digitalisaatio, kestävä kasvu ja työpaikat, rauha ja hallinto sekä muuttoliike ja liikkuvuus. EU tekee Afrikan kanssa yhteistyötä seuraavilla aloilla:

- 1. Vihreä siirtymä:** Maksimoidaan vihreän siirtymän hyödyt ja minimoidaan ympäristöön kohdistuvat uhat Pariisin ilmastositomuksesta kaikilta osin noudattaen.
- 2. Digitalisaatio:** Vauhditetaan Afrikan digitalisaatiota.
- 3. Kestävät investoinnit:** Lisätään merkittävästi ympäristön, yhteiskunnan ja rahoituksen näkökulmasta kestäviä investointeja, jotka kestävät myös ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Investointimahdollisuuksia voidaan edistää lisäämällä innovatiivisten rahoitusmekanismien käyttöä sekä tukemalla taloudellista yhdentymistä alueellisesti ja koko mantereen tasolla erityisesti Afrikan mantereeseen vapaakauppasopimuksen avulla.
- 4. Vastuulliset sijoitukset:** Houkutellaan sijoittajia tukemalla Afrikan valtioita sellaisen politiikan ja sääntelyuudistusten toteuttamisessa, joilla parannetaan liiketoiminta- ja investointiedellytyksiä muun muassa tarjoamalla tasapuoliset toimintamahdollisuudet.
- 5. Yhteiskunnan vakaus:** Parannetaan nopeasti varsinkin naisten ja nuorten oppimista ja osaamista, kehitetään tutkimus- ja innovointivalmiuksia, suojellaan ja parannetaan sosiaalisia oikeuksia ja kitketään lapsityövoiman käyttöä.
- 6. Tukea rauhanpyrkimyksille:** Mukautetaan ja tehostetaan EU:n tukea Afrikan rauhanpyrkimyksille tekemällä jäsennellympää ja strategisempaa yhteistyötä, joka keskitetään alueille, joilla on eniten haavoittuvuustekijöitä.
- 7. Hyvä hallinto:** Sisällytetään toimiin ja yhteistyöhön hyvää hallintoa, demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja sukupuolten tasa-arvoa koskevat näkökohdat.
- 8. Konfliktien ehkäisy:** Taataan selviytymiskyky kytkemällä humanitaarinen toiminta, kehitysyhteistyö sekä rauhan- ja turvallisuusoperaatiot yhteen konfliktien ja kriisien eri vaiheissa.
- 9. Maastamuutto:** Varmistetaan tasapainoiset, yhtenäiset ja kokonaisvaltaiset kumppanuudet liikkuvuus- ja muuttoliikeasioissa.
- 10. Monenkeskinen yhteistyö:** Lujitetaan sääntöihin perustuvaa kansainvälistä järjestystä ja monenvälistä järjestelmää, jonka keskiössä on Yhdistyneet kansakunnat.

ÄÄNEMME EUROOPASSA - EUROCHAMBERS

Keskuskauppakamarin asiantuntijat vaikuttavat EU-yhteistyössä muun muassa Brysselissä toimivassa, eurooppalaisten kauppakamarien järjestössä Eurochambers (www.eurochambres.eu), joka alkuvuoden aikana on antanut seuraavat kannanotot:

05/06/2020	Shaping Europe's Digital Future by Investing in Companies' Digitalisation
05/06/2020	The role of trade in the European recovery
03/06/2020	Strengthening EU and Turkey relations is vital for regional and global stability and security
13/05/2020	SURE initiative delivery to the benefit of SMEs and their employees
12/05/2020	Position Paper Single Market Integrity Internal Borders
12/05/2020	Statement on Temporary European Tourism Vouchers
07/05/2020	Interview with Juho Romakkaniemi and Marko Čadež on Single Market
07/05/2020	Reaction to the new Circular Economy Action Plan
28/04/2020	Declaration of European recovery strategy
21/04/2020	Input for the EU Recovery Roadmap / Action Plan
16/04/2020	Declaration of European solidarity and recovery
13/03/2020	Updated EU Skills Agenda effectively address Europe's growing skills gaps?
11/03/2020	Comments on the Draft EU ETS State Aid Guidelines
04/03/2020	Recommendations for the new Industrial Strategy for Europe
28/02/2020	Position paper on Cohesion Policy, 2021-2027
28/02/2020	Position on Investment protection in the Single Market after Intra-EU Bilateral Investment Treaties
18/02/2020	Empowering SMEs to drive Europe forward
21/01/2020	Joint Business Statement on the EU-Vietnam Free Trade Agreement
06/01/2020	Position on Transalpine Transport

Lisätiedot: Timo Vuori

**KESKUS-
KAUPPAKAMARI**

Keskuskauppakamari, World Trade Center Helsinki,
PL 1000, Aleksanterinkatu 17, 00100 Helsinki | puh. 09 4242 6200
keskuskauppakamari@chamber.fi | @K3FIN
kauppakamari.fi